

Utrecht, 12 juli 2023

Betreft: Oproep herzien beperken mogelijkheden vrijgevestigde jeugdprofessionals

Geachte wethouder Bredemeijer,

Door het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SBJH) zijn er op dit moment circa 180 partijen gecontracteerd voor het bieden van jeugdhulp. Voor de aanbesteding vanaf 2024 is Den Haag organisatorisch verdeeld in vier clusters die in de Aanbesteding zijn opgenomen als vier percelen. De gemeente wil per perceel slechts één zorgaanbieder contracteren die de volledige opdracht voor het betreffende perceel kan uitvoeren. Dit heeft ernstige gevolgen voor het passende aanbod van jeugdhulp. Hierdoor zullen namelijk vooral de vrijgevestigde hulpverleners gedwongen worden tot onderaannemerschap of zullen zij zelfs uit het jeugdhulplandschap verdwijnen. Gevolg: de keuzevrijheid van ouders en kinderen vermindert drastisch. Terwijl ouders en kinderen aangeven zich juist door het aanbod vanuit vrijgevestigde jeugdhulpaanbieders heel goed geholpen te voelen. Namens de Samenwerkende Beroepsverenigingen Jeugd (SBJ), onderdeel vrijgevestigden, willen we u dan ook via deze brief oproepen de besluitvorming over de nieuwe aanbesteding te heroverwegen.

Onze grootste zorgen

Het lijkt erop dat duizend kinderen en hun ouders de dupe worden van de nieuwe aanbestedingsregels. Door de nieuwe wijze van contractering ontstaat er namelijk een verschraling van het jeugdhulplandschap, terwijl we op grond van ervaring in andere regio's durven voorspellen dat de zorgvraag en de wachtlijsten niet zullen verminderen. Voor goede jeugdhulp is onzes inziens een gevarieerd zorglandschap nodig van zowel grote en kleine aanbieders, met ieder een eigen specialisatie. De grotere instellingen bieden vaak meer generieke behandelpakketten aan die voor de meerderheid voldoende blijkt. Toch is dat voor een groot aantal kinderen of gezinnen niet passend. Een vrijgevestigde professional heeft vaak te maken met ouders en kinderen die zich onvoldoende gezien en geholpen voelen bij de grote instellingen, ook als er sprake is van complexe problematiek. Als er geen passende hulp is buiten de grote instellingen, dan is onze zorg dat kinderen en gezinnen afhaken. Daarnaast geeft u zelf al aan dat zo nabij mogelijk belangrijk is, wat inhoudt dat jeugdigen en gezinnen ondersteuning en zorg zo veel mogelijk in hun eigen leefomgeving vinden en ontvangen en dáár zitten juist de vrijgevestigden.

Hoewel wij de budgettaire krapte van de gemeente onderkennen, maken wij ons daarnaast zorgen over het feit dat de gemeente nadruk legt op de capaciteit van de aanbieder. Kwantiteit zegt echter niets over de kwaliteit van de geleverde zorg. Wij vinden dat kwaliteit en passende zorg graadmeters moeten zijn voor het inkoopbeleid van een gemeente. Juist de kleine aanbieders hebben bovendien minder overheadkosten dan grote samenwerkende partijen en zijn daarmee goedkoper.

Recent heeft IPSE studies [rapport](#) gepubliceerd, waarin de verschillende vormen van contractering en welke invloed dat heeft op de kosten, zijn beschreven. Hieruit blijkt dat de zogenoemde open house-procedure een positief effect op de kostendoelmatigheid te hebben.

Doelen Jeugdwet

De inzet van vrijgevestigden is onmisbaar in de jeugdhulp. Het past juist goed bij de doelen van de Jeugdwet:

- Kleinschalig: zorg dicht bij huis;
- Flexibel: korte lijnen, snelle besluitvorming en actie;
- Maatwerk: passend bij de jongere en het gezin;
- Persoonlijk: een behandelaar die zelf diagnostiek, behandeling (indien daartoe bevoegd) en/of evaluatie uitvoert;
- Deskundig: goed geschoold en veelal specifieke expertise;
- Lokaal ingebed: werkend in een lokaal netwerk met elkaar.

Kwaliteitsborging vrijgevestigden

De kwaliteitsborging van vrijgevestigde professionals is belangrijk, dat vinden wij ook. De kwaliteitsborging wordt bij vrijgevestigden op een andere manier vormgegeven dan bij instellingen. De professional is SKJ of BIG-geregistreerd of geregistreerd in een van de registers van een beroepsvereniging. Zie ook de [factsheet](#) op de website van de VNG voor meer informatie hierover. Met deze registratie(s) zijn zij gebonden aan een kwaliteitssysteem van beroepscode, herregistratie-eisen, richtlijnen en kwaliteitsstandaarden en een systeem van tuchtrecht. Daarnaast zijn er vrijgevestigden die naast hun registratie óók een visitatiecertificaat hebben van hun beroepsvereniging, bijvoorbeeld de LVVP, het NIP, de NVO, de NVvP, de BPSW of de FVB. Hierover zijn ook afspraken gemaakt met de VNG.

Bezorgde vragen

Wil de gemeente Den Haag dat alleen kinderen van ouders met voldoende eigen middelen nog door vrijgevestigden geholpen kunnen worden? Wil de gemeente dat de kloof tussen arm en rijk hiermee vergroot wordt? En wat zullen de gevolgen zijn voor de kinderen die door de grote aanbieders niet passend of tijdig worden geholpen? Blijven zij verstoken van goede jeugdhulp? En komen ze weer terug in de hulpverlening als het uit de hand loopt en er ingrijpende maatregelen genomen moeten worden met veel extra kosten?

In gesprek

Wij staan open voor een (online) gesprek om samen met u na te denken over oplossingsmogelijkheden voor de huidige problemen, waarin ook de vrijgevestigde professionals direct toegankelijk blijven voor kinderen en gezinnen. Waar mogelijk zullen wij ook vrijgevestigde professionals uitnodigen voor dit gesprek. Daarnaast nodigen we u uit voor een werkbezoek bij een vrijgevestigde praktijk voor kind en jeugd, om te laten zien wat de meerwaarde en de doelgroep is van vrijgevestigde aanbieders.

Graag zien we uw reactie tegemoet!

Met vriendelijke groet,